

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság dr. Paksi Ferenc ügyvéd által képviselt **I.r. és II.r. felperesnek** dr. Szikla Gergely) által képviselt **alperes** ellen **kártérítés megfizetése** iránt a Fővárosi Bíróság előtt 11.G.41.864/2007. szám alatt indult és a Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.21.101/2010/7. számú ítéletével befejezett perében az említett jogerős ítélet ellen a felperesek által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.21.101/2010/7. számú ítéletét hatályban fenntartja.

Kötelezi a felpereseket, hogy egyetemlegesen 15 napon belül fizessenek meg az alperesnek 625.000 (Hatszázhuszonötezer) Ft felülvizsgálati perköltséget és az államnak az adóhatóság felhívása alapján 2.500.000 (Kettőmillió-ötszázezer) Ft le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az ingatlan-nyilvántartásba tulajdonosként még nem bejegyzett Sz Rt. 2003. július 21-én megkötött adásvételi szerződéssel a T Kft. részére értékesített öt ingatlant, összesen 27.000.000 Ft + 3.750.000 Ft ÁFA vételár fejében, továbbá gyárberendezéseknek minősülő ingóságokat 123.000.000 Ft + ÁFA vételár fejében. A szerződés szerint a vevőnek 2003. július 25-ig két részletben összesen 30.750.000 Ft vételár előleget kellett az eladó részére megfizetnie, 43.000.000 Ft + ÁFA vételár részlet megfizetése a szerződéskötéstől számított 30 napon belül volt esedékes,

(ugyanilyen határidőn belül az eladó vállalta tulajdonjogának az ingatlan-nyilvántartásba való bejegyeztetését), a 80.000.000 Ft + ÁFA utolsó vételár-részletet pedig - feltéve, hogy az eladó tulajdonjogának bejegyzése az ingatlan-nyilvántartásba már megtörtént - a vevőnek a szerződés aláírásától számított 60 napon belül kellett teljesítenie és pedig a H I és Társai Ügyvédi Iroda letéti számlájára való átutalással. Az eladó a vételár kifizetéséig tulajdonjogát fenntartotta és bár hozzájárult a vevő tulajdonjogának bejegyzéséhez, hozzájáruló nyilatkozatának hatálybalépését ahhoz kötötte, hogy a teljes vételár megfizetése után a letéteményes ügyvédi iroda benyújtsa a földhivatalhoz a vételár megfizetéséről szóló letéti igazolást. A vevő a letéti szerződést 2003. július 21-én megkötötte a H I és Társai Ügyvédi Irodával.

Az Sz Rt. tulajdonjogának bejegyzése 2003. július 17-én az ingatlan-nyilvántartásba megtörtént.

2003. augusztus 1-én megkötött háromoldalú szerződésmódosítással a 2003. július 21-i adásvételi szerződés akként módosult, hogy az abban megjelölt vevő helyére új vevőként a felperes lépett. A módosító okirat rögzítette, hogy ennek folytán a felperest terheli letévőként a 80.000.000 Ft + ÁFA vételár-részlet megfizetésének kötelezettsége.

2003. augusztus 5-én a felperes, mint számlatulajdonos az alperessel „C Elektronikus Üzleti Számlaszerződés”-t kötött.

A II.r. felperes 2008. december 8-ig az I.r. felperes önálló cégjegyzésre jogosult ügyvezetője volt jelenleg is közvetlen irányítási biztosító befolyással rendelkezik az I.r. felperesben.

2003. szeptember 25-én a szerződést módosító okirattal - annak rögzítése mellett, hogy az adásvételi szerződésben meghatározott 43.000.000 Ft + ÁFA vételár részletből csak 31.500.000 Ft megfizetésére került sor és elmaradt az utolsó vételárrészlet teljesítése is - akként módosították a vételár megfizetésének határidejét, hogy az I.r. felperes a még fennálló összesen bruttó 122.250.000 Ft összegű tartozást 2003. október 14-ig jogosult az eladó felé kiegyenlíteni.

Az I.r. felperes 2003. szeptember 29-én két hitelszerződést kötött az alperessel. A GAE számú - közjegyzői okiratba foglalt - hitelszerződés szerint az alperes az ingatlanon lévő gépek megvásárlásának finanszírozása és a technológia modernizálása céljából az I.r. felperes részére 2003. november 30-ig 100.000.000 Ft hitelt tart rendelkezésre azzal, hogy a hitel végső lejáratának időpontja 2010. június 30-a. Az FA7 számú hitelszerződéssel a perbeli adásvételi szerződéshez kapcsolódó beruházás ÁFA-jának részbeni finanszírozása céljából az alperes 2003. november 30-ig további 30.000.000 Ft hitel rendelkezésre tartását vállalta azzal, hogy a hitel végső lejáratára 2004. január 20-a. Mindkét szerződés szerint a kölcsön folyósítására oly módon kerül sor, hogy azt az alperes az ügyfél bankszámláján jóváírja. A szerződések biztosítására a felek egyebek mellett jelzálogjogot alapítottak a

II.r. felperes ingatlanain, valamint a II.r. felperes készfizető kezességét is vállalt 130.000.000 Ft visszafizetéséért.

Az alperes a két hitelszerződés alapján 2003.október 10-i értéknappal összesen 127.000.000 Ft (97.000.000 Ft + 30.000.000 Ft) kölcsönt folyósított az I.r. felperesnek és ugyanezen a napon kelt igazolással értesítette az I.r. felperest arról, hogy pénzforgalmi bankszámlájáról 122.250.000 Ft-ot - a megjelölt két számla és az adásvételi szerződés alapján - átutalt az Sz Rt. számlájára.

Az I.r. felperes tulajdonjogának bejegyzéséhez az Sz Rt. 2004. február 26-án adta meg a hozzájáruló nyilatkozatot. Miután azonban az Sz T Kft. - az ingatlanok korábbi tulajdonosa - 2004. február 10-én fellebbezést nyújtott be az Sz Rt. tulajdonjogának bejegyzését elrendelő végzés ellen, a másodfokú hatóságként eljáró Megyei Földhivatal 2004. május 11-én kelt határozatával elrendelte az Sz Rt. tulajdonjogának törlését és a Körzeti Földhivatalt az Sz T Kft. tulajdonjogának visszajegyzésére utasította. Az ennek megfelelő határozatot a Körzeti Földhivatal 2004. május 27-én meghozta. A felperes 2004. június 5-én benyújtott keresete alapján indult közigazgatási perben a bíróság 2004. október 18-án meghozott ítéletével elutasította a felperes keresetét.

Az alperes 2005. április 12-én kelt levelével azonnali hatállyal felmondta a GAE számú hitelszerződést és 92.383.975 Ft tartozás megfizetésére hívta fel az I.r. felperest.

Jelen per I.r. felperese az eredetileg 2003. július 21-én megkötött adásvételi szerződéstől elállt. Az I.r. felperes 2004. június 14-én benyújtott keresete alapján a Nógrád Megyei Bíróság 2008. július 4-én jogerőre emelkedett 12.G.20.856/2005/80. számú ítéletével megállapította, hogy az I.r. felperes elállása folytán az adásvételi szerződés visszaható hatállyal megszűnt és az Sz Rt-t 184.500.000 Ft vételár és ennek kamatai megfizetésére kötelezte (a marasztalási összegnek része volt az alperes által átutalt 122.250.000 Ft és ennek 2003. október 10-től járó kamata is). Az ítélet szerint az I.r. felperes jogszerűen állt el az adásvételi szerződéstől, mert az Sz Rt. megsértette a szerződésben kikötött jogszavatosságot. Az ítélet indoklása azt is tartalmazta, hogy az Sz Rt. 2004-ben az Sz T Kft-el szemben pert indított tulajdonjogának megállapítása iránt és e perben a keresetének helytadó jogerős ítélet született.

Az I.r. felperes keresetében szerződésszegéssel okozott kár címén 122.250.000 Ft és ennek 2003. október 10-től járó kamataiban kérte marasztalni az alperest, a Ptk. 318. § /1/ bekezdése és 339. § /1/ bekezdése alapján.

A II.r. felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy mivel az I. r. felperes beszámította kártérítési követelését az alperesnek a hitelszerződés alapján fennálló követelésébe, megszűnt az alperes keretbiztosítéki jelzálogjoga a II.r. felperes tulajdonában álló ingatlanokon és kérte, hogy a keretbiztosítéki

jelzálogjog törléséhez a bíróság ítéletével pótolja az alperes hozzájáruló nyilatkozatát.

Az alperes mindkét kereseti kérelem elutasítását kérte.

A Fővárosi Bíróság 56. sorszámú ítéletével a felperesek keresetét elutasította. Az ítélet szerint az alperes a Ptk. 523. § /1/ bekezdése és a GAE hitelszerződés 1.3.2 pontjának megfelelően járt el, amikor jóváírta az általa folyósított kölcsönt az I.r. felperes bankszámláján, a perbeli adásvételi szerződésben írtakat pedig - melynek nem volt alanya - nem kellett figyelembe vennie. Az alperes a Ptk. 529. § /1/ bekezdése alapján köteles volt teljesíteni az I.r. felperes átutalásai megbízásait, az pedig bizonyítást nyert a perben, hogy az I.r. felperes ügyfélazonosítójával és felhasználói azonosítójával szabályszerű átutalási megbízás érkezett az alpereshez az Internetbankon keresztül, tehát az alperes akkor sem követett el szerződésszegést, amikor az I.r. felperes utasítása alapján az Sz Rt. javára átutalási megbízást teljesített. A felperest terheli a felelősség azért, ha az átutalási megbízás mégsem a felperestől érkezett, az pedig nem nyert a perben bizonyítást, hogy az alperes egyik alkalmazottja indította volna el a felperesek hozzájárulása nélkül az átutalást. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az alperes kártérítési felelősségét megállapítani nem lehet, és - mivel beszámítható követelés hiányában az I.r. felperes jelenleg is tartozik az alperesnek - a II.r. felperes alaptalanul kérte annak megállapítását, hogy a tulajdonában álló ingatlanokon az alperes keretbiztosítéki jelzálogjoga megszűnt.

A felperesek fellebbezése alapján eljáró Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A jogerős ítélet szerint az I.r. felperes keresete nem felelt meg a Pp. 121. § /1/ bekezdésében írt követelményeknek, ugyanis az I.r. felperes alternatív kereseti tényállításokat tett. Egyrészt azt állította, hogy az alperes a bankszámla vezetésére vonatkozó szabályokat sértette meg azzal, hogy az I.r. felperes átutalási megbízása hiányában végzett az I.r. felperes számlájáról átutalást az Sz Rt. javára. Másrészt arra hivatkozott, hogy a hitel folyósításával valószínűsítette meg az alperes a szerződésszegést, ugyanis mivel az I.r. felperes által felvett hitel célhoz kötött hitel volt, az I.r. felperes nem is volt jogosult arról átutalási megbízásban rendelkezni. Harmadrészt azt is állította, hogy az alperes a kárt azzal okozta, hogy nem az ügyvédi számlára utalta át a vételárat.

Az első két szerződésszegés semmiféle okozati összefüggésben nincs az I.r. felperes állított kárával, ugyanis a felperes kára nem a teljesítésből származott. Az I.r. felperesnek abból származott a kára, hogy miután az ingatlan tulajdonjogát csak jelentős késedelemmel tudta volna megszerezni elállt az adásvételi

szerződéstől, a vételárat viszont nem fizette vissza részére az eladó Sz Rt. A kár felmerülésének végső oka az volt, hogy nem az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett vevőtől vásárolt. Így az okozati összefüggés hiánya miatt még akkor sem lenne helye az alperes kártérítésben való marasztalásának, ha a szerződésszegést ténylegesen elkövette volna.

A jogerős ítélet szerint az alperes nem követett el szerződésszegést azzal, hogy nem az ügyvédi letéti számlára utalta át a vételárat és így az I.r. felperes által harmadrészt hivatkozott okból a felperest kár nem érthette. A 2003. szeptember 25-i adásvételi szerződésmódosításban ugyanis már nem szerepelt az, hogy a hátralékos vételár egy részét az ügyvédi letéti számlára kellene teljesíteni. Úgy rendelkeztek a felek, hogy az I.r. felperesnek a vételár tartozás összegét az eladó felé kell 2003. október 14-ig számla kiállítására ellenében átutalni.

A másodfokú bíróság szerint ha igaz lenne, hogy a vételár hátralékot az ügyvédi letéti számlára kellett volna utalni, akkor pedig a szerződésszegés és a bekövetkezett kár közötti okozati összefüggés hiányozna, mert mivel az eladó tulajdonjogának ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzése már az átutalás előtt megtörtént, tehát nem volt olyan ok, amely miatt az I.r. alperes a vételár utolsó részletét visszatarthatta volna. Az átutalt összeg az I.r. felperes szerződés szerinti teljesítése volt, melyre tekintettel az eladótól a bejegyzési engedélyt is megkapta. Ha a bejegyzési engedélyt korábban kiadta volna az Sz Rt., akkor sem lehetett volna megakadályozni, hogy az Sz T Kft. eredményes fellebbezést nyújtson be tulajdonjogának megállapítása iránt.

Mindebből a másodfokú bíróság arra következtetett, hogy az I.r. felperes kárát nem az alperes magatartása, hanem az okozta, hogy az Sz Rt. nem fizette vissza részére a vételárat.

A II.r. felperes keresetének elutasításával és annak indokával a Fővárosi Ítéltábla egyetértett azzal a kiegészítéssel, hogy az I.r. felperes követelésének beszámításán alapuló igényt a II.r. felperes jelen perben nem érvényesíthet.

A felperések felülvizsgálati kérelmükben arra hivatkoztak, hogy a jogerős ítélet a Ptk. 207. § /1/ bekezdésébe, 240. § /2/ bekezdésébe, 318., 339., 340. és 529. §-ába, valamint a Pp. 3. § /3/ bekezdésébe, 7. §-ába, 206. §-ába, 221. § /1/ bekezdésébe, 239. §-ába és 252. § /2/-/3/ bekezdésébe ütközik.

A felperések elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a jogszabályoknak megfelelő - azaz a kereseti kérelmeiknek helytadó - új határozat meghozatalát kérték, másodlagos felülvizsgálati kérelmük pedig arra irányult, hogy a Legfelsőbb Bíróság az eljáró bíróságok valamelyikét új eljárásra és új határozat hozatalára utasítsa.

Felülvizsgálati kérelmüket az alábbiak szerint indokolták:

Az elsőfokú ítéletből kitűnően a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy az alperes egyik alkalmazottja az I.r. felperes

megbízása nélkül, az I.r. felperes adatainak felhasználásával végezte 2003. október 10-én az átutalást, az elsőfokú bíróság ugyanakkor a 2008. augusztus 27-én tartott tárgyaláson nem ennek megfelelő tájékoztatást adott az I.r. felperes részére.

Téves és iratellenes a Fővárosi Ítélőtábla azon álláspontja, hogy a felperesek az alperes belső szabályzatának becsatolására vonatkozó bizonyítási indítványukat az elsőfokú utolsó tárgyaláson nem tartották fenn, mert kifejezetten úgy nyilatkoztak az utolsó tárgyaláson, hogy korábbi nyilatkozataikat fenntartják.

A jogerős ítéletből nem lehet megállapítani, hogy a felperesek keresetlevele a Pp. 121. § /1/ bekezdésének mely pontját sértette. Tévesen állítja a jogerős ítélet, hogy a felperesek alternatív kereseti tényelőadásokat tettek, mert mindvégig a Ptk. 529. §-ának megszegésére hivatkoztak, és nem volt egymásnak ellentmondó előadásuk.

Az alperes magatartása és az I.r. felperes kára között az ok-okozati összefüggés fennáll. Az alperes önmagában azzal megszegte a bankszámla szerződést, hogy az I.r. felperes tudta és megbízása nélkül teljesített átutalást a számláról, mindezekon felül az átutalást rossz bankszámlára teljesítette, ugyanis nem az adásvételi szerződés 1.3.7 pontjában meghatározott ügyvédi letéti számlára, hanem az eladó számlájára utalta át a hátralékos vételár-részt. Az adásvételi szerződés I.3.5-I.3.7, valamint I.5 pontjai értelmében ezzel a magatartásával az alperes „rendkívül jelentős szerződési biztosítéktól fosztotta meg” az I.r. felperest. Az adásvételi szerződés hivatkozott rendelkezései a 2003. szeptember 25-i szerződésmódosítás után is hatályban maradtak, ugyanis ez a szerződésmódosítás kizárólag az utolsó két vételár-rész megfizetésének határidejét érintette. Amennyiben a teljesítésre az adásvételi szerződésben írtak szerint került volna sor, akkor az I.r. felperes tulajdonjogának bejegyzése 2003. november 15-ig megtörtént volna és a bejegyző határozat legkésőbb 2003. december 15-ig jogerőre emelkedett volna. Mivel azonban az ügyvédi letéti számlára az utolsó vételár-részlet nem érkezett meg, nem kerülhetett sor a vételár megfizetéséről szóló letéti igazolás kiállítására és az I.r. felperes tulajdonjogának bejegyzésére. Az Sz Rt. a felperes többszöri felszólítása után csak 2004. február 26-án adta ki a tulajdonjog bejegyzési engedélyt, ekkor azonban már - 2004. február 10-óta - folyamatban volt az Sz T Kft. fellebbezésének elbírálása, melynek eredményeként 2004. május 17-én a Körzeti Földhivatal visszajegyezte a perbeli ingatlanok tulajdonjogát az Sz T Kft-re. Miután a felperes által indított közigazgatási perben a Nógrád Megyei Bíróság 2004. május 17-én a felperes keresetét elutasító határozatot hozott, a felperes a Ptk. 369. § /1/ bekezdése alapján elállt az adásvételi szerződéstől, és egyértelmű, hogy 200 millió Ft-ot jóval meghaladó kárt szenvedett el az alperes magatartása miatt, ugyanis az általa ténylegesen kifizetett vételár és a jelentős értékű beruházás ellenére nem lett

az ingatlanok tulajdonosa. Az alperes volt tehát az I.r. felperes a „káranak bekövetkeztéhez vezető folyamat indító oka”.

A jogerős ítélet iratellenesen és kirívóan okszerűtlenül értelmezi a 2003. szeptember 25-i szerződés módosítást, mert az utolsó vételár-rész teljesítésének célszámlája továbbra is H I és Társai Ügyvédi Iroda letéti számlája maradt. Ennek megfelelően értelmezték a szerződő felek a szerződés módosítást a Nógrád Megyei Bíróság előtt az elállás jogszerűségének megállapítása iránti perben is.

Az elsőfokú bíróság nem tárta fel a tényállást azzal kapcsolatban, hogy az I.r. felperes jogosult volt-e a célhoz kötött kölcsönösszegek felett ténylegesen szabadon, banki ellenőrzés nélkül rendelkezni és nem indokolta meg, hogy ennek tisztázása érdekében miért nem volt szükséges az I.r. felperes által indítványozott belső szabályzatok tartalmának vizsgálata. Nem tartotta szükségesnek a bíróság annak vizsgálatát sem, hogy az Internetbankon keresztül beérkezett átutalási megbízást ki, milyen számítógépről indíthatta. A körülmények azt igazolják, hogy ez a személy nem az I.r. felperes volt, a perbeli átutalást csak az alperes ügyintézője indíthatta el.

A felperes következetes álláspontja szerint csak az IP-cím alapján lehet megállapítani, hogy az alperes alkalmazottja adta-e fel a számítógépes rendszerben az átutalási megbízást, a felperesnek ezt az állítását azonban az eljáró bíróságok figyelmen kívül hagyták.

Téves az elsőfokú bíróságnak az az álláspontja, hogy az FA7 számú szerződés alapján folyósított kölcsönösszegnek nincs jelen perben relevanciája, ugyanis e szerződés alapján 30 millió Ft-ot, a GAE számú hitelszerződés alapján pedig 97 millió Ft-ot, azaz összesen 127 millió Ft-ot folyósított az alperes az I.r. felperesnek, és ebből az összegből került sor 122.250.000 Ft átutalására az Sz Rt. számlájára. Az alperes egyébként a 30 millió Ft folyósításáról nem értesítette az I.r. felperest, a 97 millió Ft jóváírásáról 2003. október 10-én - pénteki napon - állított ki-e értesítő levelet, melyet az I.r. felperes legkorábban 2003. október 13-án vehetett át és legkorábban ezen a napon vehette át az alperes 2003. október 10-én kelt igazolását arról, hogy a felperes pénzforgalmi bankszámlájáról 2003. október 10-én az Sz Rt. részére 122.250.000 Ft átutalására került sor. Az I.r. felperes 2004. január 6-ig maradéktalanul megfizette az FA7 számú szerződés alapján fennálló tartozását, az alperes felé fennálló 92.383.975 Ft összegű tartozás kizárólag a GAE számú szerződés alapján áll fenn.

Az I.r. felperes kára nem térült meg, ugyanis az Sz Rt. annak ellenére nem fizette vissza részére a 184.500.000 Ft-ot és annak késedelmi kamatait, hogy a jogerős bírósági ítéletben megállapított teljesítési határidő 2008. szeptember 30-án lejárt.

A felperes 2003. novemberében szóban kifogásolta, hogy az alperes a 122.250.000 Ft-ot az ügyvédi iroda letéti számlája helyett az eladónak utalta át, majd 2005. május 28-án ezt levélben is sérelmezte. Az ezt követő levélváltások során az alperes előbb arra hivatkozott, hogy a felperes telefaxon adott megbízást az Sz Rt.

részére való átutalásra, majd utóbb azt állította, hogy internetbankon keresztül került rögzítésre a felperes 2003. október 10-i átutalási megbízása. Elgondolkoztató, hogy az alperes nem naplózottatott 2003-ban informatikai rendszerében olyan internetbanki adatot, mely eljárásának jogszerűségét igazolná, nem őrizte meg a naplóbejegyzéseket, és jogszerű eljárásának bizonyítása céljából nem adta át a bíróságnak a beruházási hitel nyújtására és folyósítására vonatkozó belső szabályzatát sem.

A perbeli hitelszerződések alapján folyósított kölcsönök célhoz kötött kölcsönök voltak és ilyen esetben a bankok nem engedik, hogy az ügyfél ténylegesen rendelkezzen a folyósított kölcsön összegével. A kölcsön összegét az ügyfél bankszámlájához kapcsolódó technikai számlára helyezik és innen utalják az összeget a hitelbírálati dokumentáció részét képező szerződésben meghatározott bankszámlára. A fenti gyakorlatot a bankok belső szabályzatai tartalmazzák. E banki gyakorlat miatt a perbeli esetben is kizárt volt, hogy a 122.250.000 Ft-os kölcsönösszeget az I.r. felperes utasítására utalhatta volna az alperes az Sz Zrt. bankszámlájára, ugyanis az I.r. felperes az összeg felett ténylegesen nem is rendelkezhetett.

Az „Általános Szerződési Feltételek devizabelföldi társas vállalkozások részére a C elektronikus szolgáltatások igénybevételéhez” című szabályzat szerint az alperes a felhasználói azonosító és a mindenkor jelszó együttes szabályszerű alkalmazásával indított műveleteket az üzletfél rendelkezéseként teljesíti azzal, hogy egyes megbízások végrehajtásához a kódszót is meg kell adni, mintegy megerősítésként. Az alperesnek a képernyőn megjelenő visszaigazolással értesítenie kell az üzletfelet a megbízás elfogadásáról, annak teljesítéséről, vagy visszautasításáról. Tévesen állapította meg az elsőfokú ítélet azt, hogy az alperes alkalmazottja nem fért hozzá a felhasználói azonosítóhoz, a jelszóhoz és a kódszóhoz. Amennyiben ugyanis ha - mint ahogy az a perbeli esetben is történt - nem került sor az internetbankba való első belépéskor a kötelező jelszó módosítására, akkor az illetékes banki alkalmazott mind a három azonosítót ismerhette, ugyanis a felhasználói azonosítót és az azzal azonos kezdeti jelszót a bank adta meg, a kódszót pedig az ügyfél adta meg írásban és a módosítását is csak írásban kérhette. E kérdéssel a szakértő - erre irányuló kérdés hiánya miatt - nem foglalkozott, nem is ismerte a hivatkozott ÁSZF-et. Azt viszont egyértelműen megállapította a szakértő, hogy a kezdeti jelszó megváltoztatására csak 2003. október 10-én 11 óra 34 perckor került sor és emiatt az internetbank vonatkozásában a felhasználói jogosultság aktiválása is csak 2003. október 10-én, 12 óra 14 perckor történt meg. A banki ügyintézőnek minden releváns információ a rendelkezésére állt 2003. október 10-én a kezdeti jelszó megváltoztatásához, így az internetbanki hozzáférés aktivizálásához és a perbeli átutalás elindításához is.

A szakértő megállapította, hogy az I.r felperes 2003. október 9. és 2003. október 21. között nem használta a business terminált, és hogy az utalás egyértelműen az alperes internetbank rendszerén keresztül történt. A vo54cl internet felhasználó október 10-én 11 óra 32 perc 51 másodperckor jelentkezett be az internetbanki rendszerbe és a jelszóváltoztatás végrehajtása után 12 óra 14 perc 56 másodperckor sikeresen be is lépett 12 óra 21 perc 02 másodperckor megtörtént a 122.250.000 Ft átutalás és 12 óra 35 perc 50 másodperckor már a banki ügyintéző papír alapú igazolást nyomtatott ki az internetbanki átutalásról. Bár a szakértő nem emelte ki, a v internetbanki felhasználói azonosítóval a Windows operációs rendszer olyan változatával léptek be, amelyet nagy felhasználók pl. bankok belső számítógépes hálózatán szoktak használni.

A C internetbank rendszer naplóbejegyzései szerint 2003. augusztus 5-én az M azonosítójú banki ügyintéző, 2003. augusztus 25-én pedig másik két azonosítójú banki alkalmazott végzett v felhasználóval kapcsolatban karbantartást. Az I.r. felperes azonosítójával azonban 2003. október 10-e előtt a C Internet Bank rendszerébe belépés nem történt, tehát a kezdeti jelszó sem került módosításra, így 2003. október 10-én 11 óra 32 perc 51 másodperckor mind a felhasználói azonosító, mind a jelszó v volt. Ezt a banki alkalmazott tudta, így megvolt a lehetősége arra, hogy 2003. október 10-én az internetbank rendszerbe belépjen, módosítsa a kezdeti jelszót és hogy azt értelemszerűen megismerhesse. A jelszómódosítás utáni aktiválást követően az I.r. felperes felhasználói azonosítójával rögzíthette az átutalás célszámláját, a hitelbírálati kérelem részeként becsatolt adásvételi szerződés alapján. Mivel az ügyfél kódszót megadó írásbeli nyilatkozata is papír alapon rendelkezésére állt, az ügyfél felhasználói jogosultságának aktiválását követően elindíthatta az átutalást is. Azért nyomtatott ki papír alapú igazolást az internetbanki átutalásról, mert tudta, hogy az átutalást nem az ügyfél indította el és ezért az ügyfél arról nem is tudhat. Az igazolást postai úton juttatta el az I.r. felpereshez. Ilyen módon való tájékoztatásra a banki gyakorlatban csak akkor kerül sor, ha a bank az ügyfél közreműködése nélkül utalja át a célhoz kötött kölcsönt a célszámlára. A tájékoztatást ugyanaz az M azonosítójú ügyintéző küldte, aki 2003. október 10-én 11 óra 7 perc 7 másodperckor karbantartást hajtott végre a v felhasználó internetbanki hozzáférésén és nyilvánvalóan csak azért tudhatott az átutalásról, mert azt ő maga indította el.

A szakértői vélemény nem bizonyítja, hogy a perbeli átutalást az I. r. felperes indította el. Teljesen életszerűtlen, hogy az ügyfél véletlenül a második hitelösszeg fogadására szolgáló technikai számla létrehozása, a hitelösszeg e számlára történő folyósítása és a technikai beállítások elvégzése közötti időpontban lépjen be életében először az internetbanki felületre, 40 percet várjon a számítógép előtt és ezt követően ne a megszokott C üzleti termináljáról, hanem a számára újdonságot jelentő internetbankról

utaljon el több mind 100 millió Ft-ot. Ez átutalást csak olyan banki ügyintéző indíthatta el, aki pontosan tudta, hogy hol tart a hitel folyósítása. Ezt támasztja alá az is, hogy az alperes által megküldött bankszámla kivonaton a banki tranzakciók más sorrendben szerepelnek.

Az alperes csak akkor mentesülhetne a kártérítési felelősség alól, ha bizonyítást nyert volna, hogy a perbeli átutalási megbízás nem az alperes számítógépéről került feladásra. Ezt csak az IP cím alapján lehet megállapítani. Az alperesnél tárolt üzenetek, banki tranzakciók vonatkozásában visszakereshetőnek kell lennie a feladó számítógép IP címének, vagy banki számítógép-hálózaton belüli egyedi azonosítójának és egyéb adatainak, így a felhasználó névnek és a banki alkalmazott nevének is. Az alperes terhére esik, ha nem naplózta, vagy nem őrizte meg azokat az informatikai adatokat, melyek kizárhatnák, hogy az átutalást banki ügyintéző indította. 2003. október 10-én a felperes még azt sem tudta, hogy a kölcsön folyósítása megtörtént, az átutalás teljesítéséhez szükséges határidő csak 4 nappal később járt le és arról sem tudott, hogy a kölcsön összegéről rendelkezhet.

Teljesen kizárható az is, hogy illetéktelen harmadik személy végezte volna az átutalást, mert ehhez tudnia kellett volna az I.r. felperes felhasználói azonosítóját, jelszavát és kódszavát, ismerni kellett volna az adásvételi szerződés tartalmát, hogy a felperesnek milyen összegű a hátralékos vételár tartozása és képesnek kellett volna lennie az internetbanki felhasználói jogosultság aktiválásra is.

A szakértői vélemény 4.2 pontjában írtak szerint a 30 millió Ft összegű kölcsön 2003. október 10-én 10 óra 4 perc 51 másodperckor, a 97 millió Ft összegű kölcsön pedig 11 óra 17 perc 13 másodperckor került az I.r. felperes 511 számlájára, a tranzakció során megjelent két technikai bankszámlaszám pedig az ügyfél számára nem volt látható. Ugyanakkor a szakértői vélemény 6.3 pont 3. számú melléklet első oldala szerint a GAE számú hitelszerződés szerinti összeg még 11 óra 49 perc 30 másodperckor is a technikai számlán volt, tehát az utalás onnan történhetett 12 óra 21 perc 02 másodperckor, a technikai számláról viszont a felperes nem végezhetett utalást, mert az ott lévő összeget nem láthatta. Ebből is az következik, hogy az utalást csak a banki ügyintéző indíthatta el 12 óra 18 perckor és az utalás befejezése után könyvelhette át a 97 millió Ft kölcsönösszeget az I.r. felperes bankszámlájára. Mindezt az is bizonyítja, hogy a bankszámla kivonaton nem a szakértői véleményben rögzített időbeli sorrendben szerepelnek az I.r. felperes bankszámláján eszközölt terhelések.

Azért is egyértelmű, hogy a M azonosítójú banki ügyintéző indította az átutalást, mert e banki alkalmazott számítógépének azonosítója az I.r. felperes részére fenntartott internetbanki felület 2003. augusztus 5-i létrehozásakor A volt és 2003. október 10-én is az A azonosítójú számítógépre küldte az Internetbank rendszer a v

felhasználó internetbanki felületéről indított forint átutalás befogadásáról szóló igazolást.

Az alperes a Ptk. 529. § /1/ bekezdésében írtakat és a bankszámla szerződést önmagában azzal megszegte, hogy a számlatulajdonos hozzájárulása nélkül teljesített átutalást a számláról, ráadásul az átutalást rossz számlára teljesítette. Ezzel az I.r. felperest egy biztosítéktól fosztotta meg, ugyanis az eladó szerződésszegése esetén visszatarthatta volna a vételárnak ezt a részét, csökkenthette volna az eladó szerződésszegése miatti kárát és vissza tudta volna fizetni az alperesnek a kölcsön összeget is.

A II.r. felperes a 2009. január 21-én benyújtott előkészítő iratban kifejtettek alapján kérte a keresetének helytadó határozat meghozatalát.

Az alperes a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, vizsgálhatta felül és arra a megállapításra jutott, hogy az az ügy érdemi elbírálására kihatóan nem jogszabálysértő.

Az I.r. felperes 122.250.000 Ft és ennek kamataiban a Ptk. 318. § /1/ bekezdése és 339. § /1/ bekezdése alapján kérte az alperes kártérítésben marasztalását, tehát a kereset tárgya, jogcíme, tartalma egyértelműen meghatározható volt. A Pp. 121. § /1/ bekezdése arról szól, hogy a keresetlevélnek mint írásbeli beadványnak mit kell kötelezően tartalmaznia. A jogerős ítélet ugyan hivatkozik arra, hogy az I.r. felperes keresetlevele nem felelt meg a Pp. 121. § /1/ bekezdésében írt követelményeknek, de nem jelöli meg, hogy e jogszabályhely mely pontja alapján kell azt hiányosnak tekinteni. Mivel a jogerős ítélet az „alternatív kereseti tényállások” előadására utalt, arra kell következtetni, hogy a másodfokú bíróság szerint a keresetlevél tartalma a Pp. 121. § /1/ bekezdés c) pontjában írtakkal nem áll összhangban és pedig amiatt, hogy az alperes kártérítési felelősségét megalapozó felróható szerződésszegést, mint jogellenes magatartást három különböző tényállásra alapítja. Tény, hogy az I.r. felperes ténylegesen előadta a per során a jogerős ítéletben hivatkozott mindhárom szerződésszegő alperesi magatartást és az is tény, hogy az egyes tényállítások között ellentmondás is áll fenn - az I.r. felperes ugyanis egyidejűleg állítja, hogy az I.r. felperes nem volt jogosult átutalási megbízást adni, továbbá hogy az alperes az I.r. felperes megbízása hiányában nem volt jogosult az átutalásra - a keresetlevél ellentmondásos megfogalmazásainak azonban ügyszóként jelentősége nem volt.

Az I.r. felperes perbeli nyilatkozataiból egyértelműen megállapítható, hogy az I.r. felperes által sérelmezett

szerződésszegés lényegében az volt, hogy az alperes az I.r. felperes tudta és megbízása nélkül, a hitelbírálati dokumentáció részeként benyújtott adásvételi szerződés 1.3.7 pontjában írtak ellenére, a H I és Társai Ügyvédi Iroda letéti számlája helyett közvetlenül az Sz Rt. számlájára utalt át 122.250.000 Ft-ot. Ez a magatartás indította el állítása szerint a kár bekövetkeztéhez vezető folyamatot. A hátralékos vételár-rész letétbe helyezése hiányában nem léphetett ugyanis hatályba a felperes tulajdonjogának bejegyzésére vonatkozó engedély, nem kerülhetett sor 2003. végéig az I.r. felperes tulajdonjogának bejegyzésére és mindezek miatt kellett az I.r. felperesnek már 2004. júniusában szembesülnie azzal, hogy bár a teljes vételárat kifizette, az ingatlan tulajdonjogát nem szerezheti meg. Kárát az alperes által tévesen átutalt és meg nem térült 122.250.000 Ft-ban jelölte meg.

Az I.r. felperest terhelte a perben annak bizonyítása, hogy az alperes jogellenes magatartásával okozati összefüggésben kára keletkezett, azaz az I.r. felperesnek kellett bizonyítania az alperes jogellenes magatartását, a károkozás tényét és a kettő közötti okozati összefüggést. A Pp. 339. § /1/ bekezdésének második fordulatában írtakból következően mindezek bizonyítása ellenére is mentesülhetett volna az alperes felelőssége alól abban az esetben, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható volt, azaz ha bizonyítja a felróhatósága hiányát.

A Legfelsőbb Bíróság először is annak vizsgálatát tartotta szükségesnek, hogy miként kellett a 122.250.000 Ft átutalását teljesíteni.

A 2003. július 21-én kelt adásvételi szerződés I.3.5 pontja szerint a 43.000.000 Ft + ÁFA vételár részletet a vevőnek az eladó R Bank Rt.-nél vezetett, a szerződésben megjelölt számú számlájára kellett átutalnia, míg a 80.000.000 Ft + ÁFA-t „az eladó javára” a H I és Társai Ügyvédi Irodának az M Bank Rt.-nél vezetett - a szerződésben megjelölt - „letéti számlájára átutalással” volt köteles a vevő teljesíteni. A 2003. augusztus 1-i adásvételi szerződésmódosítás II.5 pontja nem hagy kétséget afelől, hogy az I.r. felperest mint vevőt letevőként kizárólag a 80.000.000 Ft + ÁFA vételár részlet átutalásának kötelezettsége terhelte. Az adásvételi szerződés 2003. szeptember 25-i módosítására azért került sor, mert - ahogy az a módosító okiratban is rögzítésre került - az I.r. felperes az Sz Rt. felé fennálló összesen 122.250.000 Ft tartozását hitelfelvétellel kívánta rendezni, és a hitel folyósítása csak kb. két hét múlva volt várható. Ebből kiindulva a módosító okirat 4. pontja a következőket tartalmazta: „A fentiekre tekintettel szerződő felek az adásvételi szerződés vételár fizetésre vonatkozó határidejét akként módosítják, hogy a még fennálló összesen bruttó 122.250.000 Ft összegű tartozását az eladó felé 2003. október 14-ig jogosult kiegyenlíteni azzal, hogy eladó a hitel folyósításához

szükségesen a 80.000.000 Ft + ÁFA utolsó vételár részletről a számlát kiállítja". Az 5. pont hangsúlyozta, hogy az adásvételi szerződés egyéb rendelkezései változatlanul érvényesek és irányadóak. A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint e szerződésmódosítással az I.r. felperes arra vált jogosulttá, hogy az eladó felé fennálló összesen 122.250.000 Ft összegű tartozását 2003. október 14-i határidővel teljesítse. A szerződésmódosítással kizárólag a teljesítés határideje módosult, a teljesítés módját azonban a 2003. szeptember 25-i okirat nem változtatta meg (Ptk. 240. § /2/ bekezdés). Ennek megfelelően az I.r. felperes a 80.000.000 Ft + ÁFA összegű tartozást továbbra is a H I és Társai Ügyvédi Iroda M Banknál vezetett számlájára való átutalással volt köteles teljesíteni, míg a további 22.250.000 Ft összeget az Sz Rt-nek az R Bank Rt-nél vezetett számlájára kellett átutalnia. Az a körülmény, hogy a módosító okirat 4. pontja pontosan - beazonosítható módon - megjelölte, hogy mely személy felé fennálló, mely összegű tartozásra vonatkozott a teljesítési határidő módosítása, nem értékelhető úgy, hogy az ott megjelölt teljes tartozás összegét közvetlenül az eladó felé kell megfizetni. Ha a szerződő felek akarata erre irányult volna, akkor a módosító okirat hivatkozott volna az adásvételi szerződés I.3.7 pontjának módosulására is. Erre azonban nemcsak nem utalt, hanem kifejezetten azt hangsúlyozta, hogy az adásvételi szerződésnek a módosító okirattal nem érintett rendelkezései továbbra is hatályban maradnak.

Nem ért tehát egyet a Legfelsőbb Bíróság a másodfokú bíróság azon álláspontjával, hogy a 122.250.000 Ft összegű tartozás egészét az Sz Rt. számlájára kellett átutalni (átutaltatni). Helytállóan hivatkozott tehát a felülvizsgálati kérelem arra, hogy a jogerős ítélet ezzel ellentétes megállapítása a szerződést módosító okirat téves értelmezésén alapul.

A továbbiakban a Legfelsőbb Bíróság azt vizsgálta, hogy a felperesnek merült-e fel azzal okozati összefüggésben kára, hogy a 122.250.000 Ft-ból csak 22.500.000 Ft érkezett meg az adásvételi szerződésben megjelölt számlára, míg a 80.000.000 Ft + ÁFA összegű tartozás nem az adásvételi szerződésben megjelölt letéti számlára, hanem az eladó számlájára került átutalásra.

A I.r. felperes állítása szerint azért érvényesített kárigényt az alperessel szemben, mert annak ellenére nem szerezte meg a perbeli ingatlanok tulajdonjogát, hogy azok vételárát maradéktalanul megfizette.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint helyesen állapította meg a jogerős ítélet, hogy a 2003. október 10-i átutalás és az I.r. felperes előadása szerint felmerült kár között nincs releváns okozati összefüggés, nem lehet ugyanis megállapítani, hogy az I.r. felperes felmerült kára nem következett volna be abban az esetben,

ha 2003. október 10-én 80.000.000 Ft + ÁFA-t a letéteményes ügyvédi iroda letéti számlájára utalták volna.

A Legfelsőbb Bíróság ezzel kapcsolatban az alábbi tényállási elemeket hangsúlyozza.

Nincs adat arra, hogy az I.r. felperes mikor vette fel az Sz Rt-vel a kapcsolatot a tulajdonjog bejegyzéséhez való hozzájáruló nyilatkozat kiadása érdekében arra hivatkozva, hogy a 80.000.000 Ft + ÁFA megfizetése, ha nem is az adásvételi szerződésben megjelölt számla javára, de közvetlenül az eladó részére megtörtént. Állította, de semmivel nem bizonyította, hogy ténylegesen többször felszólította volna az Sz Rt-t a tulajdonjog bejegyzése iránti engedély kiadására. Nem tett előadást arra vonatkozóan, hogy végül is milyen előzmények után kapta meg 2004. február 26-án a hozzájáruló nyilatkozatot.

Az I.r. felperes, bár saját állítása szerint is néhány nappal az átutalást követően az átutalásról szóló igazolást postai úton kézhez vette, az abban írtaknak hosszú időn keresztül nem tulajdonított jelentőséget, annak tartalmát, mely szerint a letéti számlára nem történt átutalás, hosszú ideig nem kifogásolta.

Az alperes 2005. április 12-én mondta fel az I.r. felperessel megkötött GAE számú hitelszerződést, és a perben azt állította, hogy az I.r. felperes csak ezt követően kifogásolta első ízben a 2003. október 10-i, állítólagos téves átutalást. Az I.r. felperes ugyan állította, hogy már korábban szóban sérelmezte az átutalás módját, de ezt semmivel nem bizonyította, és téves átutalásról a rendelkezésre álló iratok szerint csak az alpereshez 2005. május 28-án intézett levelében tett először említést.

Az I.r.felperes 2004. december 13-án levelet intézett az Bank Részvénytársasághoz - arra alapítottnak, hogy az alperes a GAE számú hitelszerződés alapján a hitelt a Bank Részvénytársaság által rendelkezésére bocsátott hitelkeretből folyósította - és e levelében a hitel átütetmezését kérte. Részletes előadást tett arról, hogy amikor új vevőként a 2003. augusztus 1-én megkötött háromoldalú szerződésmódosításban a korábbi vevő helyére lépett, az Sz Rt. már az ingatlanok bejegyzett tulajdonosa volt, mielőtt azonban az I.r. felperes tulajdonjogának bejegyzése megtörténhetett volna, az Sz T Kft. fellebbezése folytán az Sz Rt. tulajdonjogának törlésére és az Sz T Kft. tulajdonoskénti bejegyzésére került sor. Utalt az Sz Rt. által az Sz T Kft-vel szemben tulajdonjog megállapítása iránt indított perre, valamint az I.r. felperes által az Sz Rt. ellen kezdeményezett, és folyamatban lévő másik perre is. Reményét fejezte ki, hogy egy éven belül a tulajdoni helyzet rendeződhet és azt hangsúlyozta, hogy a tulajdoni helyzet bizonytalansága miatt jutott a fizetéseképtelenséghez közeli állapotba. Téves átutalásáról nem tett említést.

Az I.r. felperes az alpereshez 2005. május 28-án intézett levelében - melynek elküldésére már az alperes azonnali hatályú felmondása

után került sor - azt hangsúlyozta, hogy a kialakult helyzetért nem az I.r. felperes, hanem az ingatlant eladó Sz Rt a felelős, és az I.r. felperes áldozata az ügyletnek. Ezután a következőket közölte az alperessel: „Vannak egyéb apróbb adminisztratív hibák is - melyeket mi is csak utóbb észleltünk - amikor is kényszeredetten újra és újra a hibát keresve ismertünk fel. Példának okáért az adásvételi szerződés szerint a vételár hitelből fedezett részét a banknak a szerződést készítő ügyvédi iroda letéti számlájára kellett volna megfizetnie, amivel szemben a pénzügyintézet - általunk nem ismert okból - a hitel összegét közvetlenül az eladónak utalta át". Ebből az előadásból egyértelmű, hogy az I.r. felperes csak több mint fél évvel azután, hogy a bíróság 2004. október 18-án elutasította az I.r. felperesnek a Megyei Földhivatal határozatának felülvizsgálata iránt benyújtott keresetét ismerte fel „kényszeredetten”, „hibákat keresve”, a 2003. október 10-i átutalás téves voltát, és azt még 2005. május 28-án is apróbb adminisztratív hibának minősítette.

Ezen nyilatkozatok tükrében az állapítható meg, hogy korábban maga az I.r. felperes sem minősítette úgy a tényeket, hogy az alperes magatartása folytán jelentős kár érte.

Az ok-okozati összefüggést vizsgálva egyetértett a Legfelsőbb Bíróság a másodfokú bírósággal abban, hogy az I.r. felperest ért kár közvetlen oka az volt, hogy az Sz Rt. jogerős bírósági ítélet ellenére nem fizette vissza részére a 122.250.000 Ft-ot. Abban pedig több közvetett tényező közrejátszott, hogy a ténylegesen megfizetett vételár ellenére nem szerezhette meg a tulajdonjogot. Ilyen közvetett ok volt az Sz T Kft. fellebbezése alapján indult eljárás eredménye, azaz az Sz Rt. tulajdonjogának törlése és az Sz T kftt. tulajdonjogának bejegyzése, továbbá az a tény, hogy bár az I.r. felperes tudott arról, hogy az Sz Rt. 2004-ben az Sz T Kft-vel szemben pert indított - tulajdonjogának megállapítása iránt, mely perben egyébként a keresetnek helytadó határozat született - e per befejezése előtt elállt a perbeli adásvételi szerződéstől és az elállás jogszerűségének megállapítása, valamint a vételár visszafizetése iránt pert indított az Sz Rt-vel szemben. Mindebből pedig az következik, hogy a 2003. október 10-i, az adásvételi szerződés rendelkezéseinek nem megfelelő átutalás és a felperes károsodása között a releváns ok-okozati összefüggés nem áll fenn.

Az I.r. felperes felülvizsgálati kérelmében és a per során olyan előadást is tett, hogy az alperes egy jelentős biztosítéktól is megfosztotta azzal, hogy hozzájárulása nélkül teljesített számlájáról átutalást, ráadásul az eladó számlájára, ugyanis így elesett attól, hogy az alperes szerződésszegése esetén a vételár egy részét visszatarthassa. 2003. október 10-én az Sz Rt. már közel három hónapja tulajdonosa volt az ingatlan-nyilvántartás szerint a perbeli ingatlanoknak és az I.r. felperes számára a letéti

szerződés csak annyiban jelentett biztosítékot, figyelemmel az eladó tulajdonjogának ingatlan-nyilvántartásba történt bejegyzésére, hogy ha valamely egyéb okból elállt volna az adásvételi szerződéstől, akkor a letéteményes ügyvédi iroda a letéti szerződés szerint nem teljesíthetett volna a kedvezményezett részére kifizetést. Az I.r. felperes célja azonban ekkor a tulajdonjog bejegyzéséhez szükséges eladói engedély mielőbbi hatályba lépése és a tulajdonjog mielőbbi bejegyzésének elérése volt, és maga sem hivatkozott olyan okra, amely ebben az időszakban indokolta volna elállási joga gyakorlását. Legkorábban csak akkor merülhetett fel az elállás gondolata, amikor 2004. február végén, - már a hozzájáruló nyilatkozat birtokában - tudomást szerzett arról, hogy az Sz T Kft. fellebbezést nyújtott be az Sz Rt. tulajdonjogának bejegyzését elrendelő végzés ellen, és elállási jogával is csak akkor élt - a Ptk. 369. § /1/ bekezdésére alapítottnak - amikor arra a megállapításra jutott, hogy tulajdonszerzését akadályozza az Sz T Kft-nek a perbeli ingatlanokon létrejött tulajdonjoga. A biztosíték „elvesztése” tehát az I.r. felperes számára csak az Sz T Kft. fellépése után és miatt bírt jelentőséggel.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint, bár ténynek kell tekinteni, hogy a 2003. október 30-i átutalás 80.000.000 Ft + ÁFA tekintetében nem felelt meg a perbeli adásvételi szerződés rendelkezéseinek, mivel azonban nem áll fenn releváns ok-okozati összefüggés e cselekmény és a felperes által megjelölt kár között, elvesztette a jelentőségét annak vizsgálata, hogy a 2003. október 10-i átutalás során követett-e el az alperes szerződésszegő, azaz jogellenes magatartást és a jogellenesség neki felróható volt-e. A kártérítési felelősség megállapításának ugyanis akkor sem lehetne helye, ha a felperes bizonyította volna az alperes jogellenes magatartását, az alperes pedig nem tudta volna bizonyítani, hogy úgy jár el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelemben foglaltakra figyelemmel szükségesnek tartja - ügydöntő jelentőségük hiányában is - az alábbiak kiemelését:

A kártérítésben marasztalni kért alperes jogellenes és felróható magatartásának megállapítása szempontjából annak lett volna döntő jelentősége, hogy ténylegesen a számlatulajdonos I.r. felperes internetbankon keresztül érkezett átutalási megbízása alapján és annak tartalma szerint került-e sor 2003. október 10-én a 80.000.000 Ft + ÁFA átutalására - ahogy azt az alperes a perben állította - vagy pedig az a felperesi állítás felel meg a valóságnak, hogy az alperes megbízás nélkül, a számlatulajdonos adatainak visszaélészerű felhasználásával fért hozzá az I.r. felperes bankszámlájához és foganatosított arról jogtalan és egyben téves átutalást az Sz Rt. bankszámlájára.

Egyetért a Legfelsőbb Bíróság az I.r. felperessel abban, hogy az IP-cím alapján lehetne megállapítani, miszerint az I.r. felperes nevében eljáró II.r. felperestől származott-e a számítógépes rendszerben az átutalási megbízás, vagy pedig az alperes alkalmazottja volt az, aki - ahogy azt az I.r. felperes állítja - a felhasználó azonosítójának és jelszavának, valamint kódszámának ismeretében a kezdeti jelszót megváltoztatta, az internetbanki hozzáférést aktivizálta, majd a perbeli átutalás elindította. A perben vizsgálták a bíróságok, hogy az átutalás kezdeményezésére az alperes által üzemeltetett számítógépről, vagy bankon kívüli számítógépről került sor, és a kirendelt szakértő véleménye ezzel kapcsolatban az volt, hogy 2003-ban az alperesnek nem volt törvényi kötelezettsége az IP címek tárolása, így IP címek alapján nem lehet - és nem az alperesnek felróható okból - kideríteni, hogy honnan érkezett a „megbízás”. A szakértő csak azt tudta egyértelműen megállapítani, hogy az utalást az internetbankon keresztül kezdeményezték.

Téves a felülvizsgálati kérelemnek az az álláspontja, hogy az alperest terhelte annak bizonyítása, miszerint nem az alperes alkalmazottja indította el a felperes adatainak felhasználásával a felperes megbízása hiányában az átutalást. A jogellenes magatartás bizonyítása ugyanis egyértelműen a károsultat terheli. Az alperest csak a felróhatóság hiányának bizonyítása terhelte, de ez is csak akkor, ha a jogellenes magatartás elkövetése már bizonyítást nyert volna. Bár az alperes bizonyíthatta volna, hogy az átutalás indítására nem a banki számítógépről került sor, e tény bizonyítatlanságát nem lehetett a terhére értékelni.

A szakértői vélemény részletesen foglalkozott a 2003. október 10-i eseményekkel és az alperes is csatolt okiratokat azon állításának alátámasztására, hogy eljárására az I.r. felperes átutalási megbízása alapján került sor. A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint nem iratellenes, nem nyilvánvalóan okszerűtlen és logikátlan az elsőfokú ítélet azon megállapítása, hogy nem nyert bizonyítást az a felperesek által felállított hipotézis, mely szerint a bank egyik alkalmazottja indította el - lényegében szándékos hamisítással - az átutalást. Ezt megerősíti az I.r. felperes magatartása is, nevezetesen az, hogy miután az alperes SMS-éből tudomást szerzett arról, hogy adatai felhasználásával 2003. október 10-én bejelentkezés történt nevében az alperes internetbank hálózatába, majd írásbeli értesítést kapott az átutalásról, nem kifogásolta az alperes eljárását, nem kérte az ügy kivizsgálását, ezzel kapcsolatban semmiféle bejelentést nem tett. Első ízben csak 2005. május 28-án kelt levelében említette az alperes téves átutalását, de a banki alkalmazott jelen perben hangsúlyozott jogosulatlan eljárásáról még ekkor sem tett előadást.

A másodfokú bíróság ugyancsak a bizonyítékok okszerű mérlegelése mellett, nem iratellenesen jutott arra a logikus következtetésre, miszerint az átutalás ténye és a korábban kifejtettekre tekintettel a felperes kára közötti okozati összefüggés hiányzik. Mivel pedig egy magatartás még jogellenessége esetén is csak az okozati összefüggés fennállása folytán minősülhet károsodáshoz vezető és így a kártérítési felelősséget megalapozó jogellenes magatartásnak, azt kell megállapítani, hogy a másodfokú bíróság a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott jogszabálysértések elkövetése nélkül döntött a kártérítés megfizetésére irányuló keresetét elutasító elsőfokú ítélet helybenhagyásáról.

Hangsúlyozza a Legfelsőbb Bíróság, hogy a felülvizsgálati kérelem alaptalanul hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság nem megfelelően tett eleget tájékoztatási kötelezettségének. A hivatkozott 2008. augusztus 27-i tárgyalás jegyzőkönyv ennek ellenkezőjét bizonyítja, a felperes megfelelő tájékoztatást kapott arról, hogy a kártérítési felelősség mely elemeivel kapcsolatban áll fenn bizonyítási kötelezettsége. Az elsőfokú eljárásban megtartott utolsó tárgyaláson az I.r. felperes kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy nincs bizonyítási indítványa. Ezt megelőzően a 2009. június 17-én megtartott tárgyaláson indítványozta a célhoz kötött kölcsönök folyósítására vonatkozó belső szabályzatnak a csatolását. Az alperes ekkor azt kérte, hogy a felperes a szakértői vélemény ismeretében jelölje meg, miszerint az ezzel kapcsolatos öt db nagy terjedelmű szabályzat mely részének csatolására tart igényt, ennek megjelölésére sem került azonban sor. Az elsőfokú bíróság tehát nem iratellenesen állapította meg, hogy a felperes nem tartotta fenn a vonatkozó belső szabályzat csatolására irányuló indítványát.

A II.r. felperes a 2009. január 21-én kelt - a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott - előkészítő iratában arra alapítottn tartotta fenn kereseti kérelmét, hogy a GAE számú hitelszerződés alperes részéről történt 2005. április 12-i felmondásával megszűnt az a jogviszony, melyre tekintettel a II.r. felperes ingatlanain a szerződő felek keretbiztosítéki jelzálogjogot alapítottak, ugyanis az I.r. felperes a perbeli kártérítési követelését beszámította az ugyanezen hitelszerződés alapján az alperes felé fennálló 91.666.666 Ft összegű tartozásába. A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint a II.r. felperes keresete önmagában azért alaptalan, mert beszámításnak a Ptk. 296. § /1/ bekezdése szerint csak lejárt követelés esetében lehet helye, a beszámítás jogszabályi feltételeinek fennállását pedig önmagában a kártérítés megfizetése iránti kereset benyújtása nem alapozza meg.

Mindezekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Pp. 275. § /3/ bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

A felperesek eredménytelenül nyújtottak be felülvizsgálati kérelmet, ezért a Legfelsőbb Bíróság a felpereseket a Pp. 270. § /1/ bekezdése, 78. § /1/ bekezdése, 82. § /1/ bekezdése, a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § /5/ és /6/ bekezdése, valamint a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § /2/ bekezdése alapján egyetemlegesen kötelezte a felülvizsgálati perköltség megfizetésére az alperes javára.

Tekintettel arra, hogy 92.383.975 Ft erejéig (Pp. 24. § /2/ bekezdés f) pont) a II.r. felperes az I.r. felperessel egységes pertársaságot alkotott, a Legfelsőbb Bíróság egyetemlegesen kötelezte felpereseket a le nem rótt eljárási illeték, illetve ügyvédi munkadíj megfizetésére. A felülvizsgálati eljárási illetéket az 1990. évi XCIII. törvény 50. § /1/ bekezdése szerint állapította meg az alperest megillető ügyvédi munkadíj formájában felmerült perköltség összegét pedig ÁFA-val növelten és a felülvizsgálati eljárásban kifejtett munkára tekintettel mérsékelt mértékben.

Budapest, 2011. június 28.

.Vezekényi Ursula sk.a tanács elnöke
.Lőrincz Györgyné sk.előadó-bíró
Gyöngyösiné dr.Gyügyei Klára sk.bíró